

AZ ÚJTIPUSÚ DEMOKRÁCIA ALAPJAI

Irta: TITO-BROZ JOSIP

I.

Jugoszláviának, hogy megteremthesse az igazi demokráciát, elkerülhetetlenül végre kellett hajtania a belső társadalmi rendszer alapvető átalakítását úgy politikai, mint gazdasági téren. A valódi népi demokrácia megvalósítása lehetetlen lenne olyan társadalmi változások nélkül, amilyeneket ma az új Jugoszláviában látunk. Az ilyen társadalmi változások nélkül, lehetetlen lenne a nemzeti kérdés ennyire fájdalommentes és mégis alapos megoldása; az ilyen politikai rendszer nélkül lehetetlen lenne megoldani a szociális kérdéseket, amint az már a főbb pontokban meg is történt. Lehetetlen lenne annyira alaposan megoldani az agrárkérdést és egy millió hektár földet azoknak a parasztoknak a kezébe juttatni, akiknek vagy egyáltalán nem volt földjük, vagy pedig túl kevés volt nekik a megélhetéshez. Ilyen társadalmi rendszer nélkül Jugoszlávia munkásosztálya nem kapta volna meg azokat a jogokat, melyeket ma élvez és amelyek életszínvonalának és minden téren való fejlődésének alapjául szolgálnak.

Ilyen társadalmi változások nélkül lehetetlen lett volna megmozgatni az alkotó erőnek azt a tömegét, amely eddig nem látott gyorsasággal nemcsak azt építi ki, amit a háború elpusztított, hanem képes újat is alkotni. A termelőeszközök társadalmi tulajdonba, államtulajdonba, vagyis a nép tulajdonába jutása nélkül, nem lett volna meg az az anyagi alap, amely szükséges volt a fenti kérdések megoldásához.

Ezek szerint, világos, hogy a Jugoszláviában végbement mély politikai változások nélkül, vagyis az igazi néphatalom megteremtése nélkül el sem lehet képzelni a nálunk végbement gyökeres gazdasági változásokat; és fordítva — a mély gazdasági változások nélkül elképzelhetetlen lenne a Jugoszláviában fennálló politikai rendszer megmaradása; az igazi népuralom nem szilárdulhatna meg és nem mélyülhetne el, nem tarthatná fenn magát az új típusú demokrácia, a népi demokrácia.

II.

A »Komunist« mult számában kihangsúlyoztuk a Jugoszláviában végre ment társadalmi változás forradalmi sajátosságát, ennek a változásnak sajátos útját stb. Most azt szándékozunk kihangsúlyozni, hogy ennek a változásnak előfeltételei már régen a háború előtt, a régi Jugoszláviában megérlelődtek.

A versaillesi békeszerződés a régi Jugoszláviát a háború előtti Szerbiából és Crna Gorából, mint államokból, azonkívül az osztrák-magyar Horvátország, Szlovénia, Bosznia és Hercegovina részeiből állította össze, tehát néhány olyan nemzetiségből, amelyeknek a régmúltban szintén meg volt a maguk állami története és amelyek különböző okokból részben a hódító túlereje miatt, részben árulás következtében, több évszázadon keresztül nyögtek az idegen jármot és nemzeti szabadságukért különböző módon harcoltak.

Mindazoknál a népeknél, amelyek a versaillesi diktátum folytán az új államba kényszerültek már régen, lehet mondani évszázadok óta, meg volt az a szándék, hogy a többi délszlávokkal egyesüljenek. Az a mód azonban ahogy ez az egyesülés 1918-ban végbement, a népek szabad rendelkezési joga és részvétele nélkül, nem volt demokratikus és a nép jogos ellenállását és bizalmatlanságát váltotta ki. Az ellenállás és a bizalmatlanság csak nőtt a belső államberendezkedés központosítása.

a nemzeti egyenlőtlenség és elnyomás következtében. Bár az új államképződmény az Sz. H. Sz. nevet kapta, ez azonban csak elnevezés volt, megfelelő tartalom nélkül.

Milyen volt a régi Jugoszlávia belső társadalmi rendszere? Az első óriás hiba a régi Jugoszlávia megalkotása körül abban állt, hogy az ú.n. vidovdáni alkotmány szigorú központosított jellegét adott neki. Több nemzetiségű ország, egyenlőtlen jogú népek országa, szigorúan központosított berendezéssel, már születésétől fogva magában hordia azt a súlyos idült betegségcsíráját, amely az ilyen mesterségesen életre hívott országokat képtelenné teszi a hosszú és termékeny életre. A nemzeti egyenlőtlenség a központosított államberendezés szétrombolásának, a nemzetiiségi kérdések elkerülhetetlenül demokratikus megoldásának egyik fő rejtett előfeltétele volt.

Azután a régi centralisztikus Jugoszlávia monarchia volt, királlyal az élén — aki inkább üzérkedő uzsorás volt, mint király —, aki az ú.n. vidovdáni alkotmány szerint az állam szuverenitását képviselte. A királyt korrump klikk vette körül, amely épp úgy, mint ő csak a gyors meggazdagodást tartotta szemelőtt. Így egyáltalán nem csoda, hogy ha a nép többsége meggyűlölte a monarchiát is és a királyt, aki melleleg még a demokratikus szabadság és a nemzeti jogok legekéseredettebb ellensége is volt. Ezért már kezdetben megérlelődtek azok az előfeltételek, melyek a monarchia megszüntetéséhez és a népi köztársaság kikiáltásához vezettek. Népünk nagy része, ha nem is többsége, már a régi Jugoszlávia megteremtésének idején törekedett a köztársasági álamforma megteremtésére. Jugoszláviában a köztársasági állameszmét a munkás osztályon kívül más haladó erők, valamint a horvát nép többsége képviselték. A régi országban a hatalom bitorlói és azoknak zsoldosai propagandájukban Jugoszláviát a demokratikus állam jelzőjével illették. Erről, — annak idején ez szintén divatban volt, — különösen sokat fecsegték külföldön, hogy becsapják a világot, mert országunk határain kívül már mindenki előtt egyre világosabbá vált, hogy Jugoszlávia a népek börtöne.

Milyen volt az a demokrácia, amelyről annyit beszéltek a hatalom bitorlói és azoknak segítő társai a régi Jugoszláviában?

A centralisztikus vidovdáni alkotmány, bár bizonyos kérdésekben demokratikus jellegű részei is voltak, éppen centralisztikus volta miatt, nem lehetett demokratikus. De a régi bitorlók nem vitték át a gyakorlatba azt, ami demokratikus, csak azt, ami a királlyal az élén az uralkodó reakciós csoport érdekében volt. Az akkori parlament eszköz volt az uralkodó klikk kezében, amellyel törvényesíthette népellenes intézkedéseit. Ennek a csonka és a monarchiát alázasosan kiszolgáló parlamentnek segítségével hozták az államvédelmi törvényt és az obznanát. 58 kommunista képviselőt dobtak ki a parlamentből és fosztottak meg mandátumuktól, amit a nép akaratából kaptak. A rendszer tehát éppen ennek a parlamentnek a segítségével kapott szabad kezet a széles dolgozó tömegek elleni leggorombább erőszak alkalmazására. A gyülekezési szabadság csak üres szó maradt a papíron, a szakszervezetek és a munkások sztrájkjait minden hatalmukban álló népellenes eszközökkel elnyomták. A munkásosztályt tehát nemcsak politikai jogaitól fosztották meg, hanem gazdasági jogaitól is, vagyis attól a jogtól, hogy a jobb életfeltételekért, nagyobb darab kenyérért küzdhessen. Megfosztották attól a jogától, hogy küzdhessen a munkaadók lelketlen kizsákmánvolása ellen, akik arra törekedtek, hogy minél előbb és minél inkább meggazdagodjanak. Tudvalevő, hogy az első háború után meglehetősen gaz-

dasági fellendülés volt. A munkásosztály ezen kegyetlen kizsákmányolását a népellenes rendszerek és a rothadt államapparátus teljes mértékben segítették.

Semmivel sem állt különben a parasztság kérdése. A régi Jugoszláviában a parasztság csak arra volt jó, hogy az állampénztárt töltsen, hogy eltartsa az óriás bürokratikus államgépezetet: a csendőröket, hivatalnokokat stb. Az óriás adók és más szolgáltatások a parasztságra súlyosodtak, mindjobban a szegénységbe és elnvomorodásba szüllyesztették. A mezőgazdaság előrehaladásáról szó sem volt, ellenkezőleg — a mezőgazdaság mindjobban lezüllött, mert az állam egyáltalán nem gondolt arra, hogy a parasztságot segítsen, hogy különböző mezőgazdasági szerszámokat, gépeket vagy vetőmagot szerezzen be. Ezek a rendszerek nem kívánták az agrárkérdés végleges megoldását. Amennyiben egyes helyeken a földreform rendelkezései alá estek is, mint pl. a boszniai bégeké, az állam a népvagyonyból óriási összegeket fizetett ki a bégek földjeiért, hogy ilyen módon a rendszer magához láncolja Szpaho bégi pártját és hogy így megszilárdíthassa helyzetét a népi elnyomás, de különösen a nemzeti elnyomás érdekében. Tehát az uralkodó klikk és kapitalista zsoldosainak nemzeti elnyomása az általuk okozott szociális nyomor és politikai jogfosztottság, a korrupció és a meggazdagodás utáni féktelen vágy, voltak azok az üvegoszlopok, amelyekre a régi Jugoszlávia épült: a nyugati típusú demokrácia államának oszlopai. És ezt ajánlják nekünk, sokszor fenyegetések kíséretében is az ilyen demokráciának a nyugati országokban élő különböző hívei.

Ezek szerint a nemzeti elnyomás, a szociális nyomor és politikai jogfosztottság a város és falu széles dolgozó tömegeinek minden irányú kizsákmányolása következtében érlelődtek meg ezen kiélt rendszer megdöntésének és a jelenkori társadalmi szükségleteknek megfelelő jobb, igazságosabb rendszer megteremtésének előfeltételei.

Azután, midőn Jugoszlávia népei felkeltek a megszállók ellen, hogy kiküzdjék szabadságukat, függetlenségüket, már kezdettől fogva másfajta szabadságra és függetlenségre gondoltak, mint amilyenben a régi Jugoszláviában volt részük. Népeink a megszállók ellen fegyvert fogva, egyáltalán nem akartak a régi Jugoszlávia feltámadásáért harcolni. Elő és legfontosabb gondolatuk az volt, hogy megmentsek magukat egy még rosszabb rabságtól és elnyomástól és hogy megmentsek az életüket, de ugyanakkor nem tekintve az áldozatokra, az Egyesült Nemzetekkel egységben, hozzá akartak járulni a közös ellenség elleni küzdelemhez. És amidőn tetteikben látták, hogy azoknak a többsége, akik valamikor az országot kormányozták, gyáván elhagyta a népet, vagy pedig nyíltan a megszállók szolgálatába állott, akkor szilárdan elhatározták, hogy épp olyan elszántással fognak az ország árulói ellen küzdeni, mint a megszállók ellen és hogy soha többé nem engedik meg, hogy ezek az árulók újra az ország kormányára iussanak.

A fenti állításokat igazolja, hogy ebben a harcban Jugoszlávia összes népei részt vettek, szerbek, horvátok, szlovének, macedonok és crnagorácok, különösen pedig Bosznia és Hercegovina nemzetiségei. Ilyen célkitűzés nélkül nem kezdett volna feikelést a szerbekkel evgütt Jugoszlávia többi népe, amelynek a régi ország csak mostohája volt, nem pedig hazája. Senki sem állíthatja, hogy a szerbek és velük együtt a többi népek csak azért küzdöttek olyan hőiesen, csak azért áldoztak fel mindent, hogy a hódítókat kiűzhessék és hogy a régi rendszer viszszatérjen. Nem! Jugoszlávia népei még a régi ország idejéből gazdag

tapasztalatokra tettek szert és magától érthetődően a megszállók ellen ragadott fegyvert a hazaárulók ellen is felhasználták a jobb, igazságosabb társadalom, a jobb és boldogabb Jugoszlávia megteremtéséért. E cél felé haladva a megszállók és hazai árulók elleni küzdelemben, fegyverrel a kezükben testvéresültek Jugoszlávia népei. Fegyverrel a kezükben oldották meg a nemzeti kérdést. Közösen, fegyverrel a kezükben, győzték le a külső és belső ellenséget; közösen fegyverrel a kezükben valószínűsítették meg az egyenlőséget és testvériséget; közösen, fegyverrel a kezükben a nagy felszabadító háborúban megteremtették az új, valóban demokratikus népi állam alapjait.

Az az alap, amelyen a nagy közös épület, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság nyugszik, szilárd és szétrombolhatatlan anyag. Ez az anyag — a nemzeti kérdés legigazságosabb megoldása; megoldás, amely minden népnek, minden szövetségi köztársaságnak külön-külön biztosítja a teljes politikai, kulturális és gazdasági fejlődést. Ugyanakkor a nemzetiségi kérdés ilyen megoldása lehetővé teszi, hogy Jugoszlávia népeinek megteremtett egysége, egyenlősége és testvérisége tartós és széttörhetetlen legyen, Jugoszlávia ilyen szövetségi berendezkedése teszi éppen hazánkat egyöntetűvé és szétrombolhatatlanná. Ezek szerint éppen ez a nemzeti kérdés valóban demokratikus megoldása hazánkban és éppen ez teszi ezt a megoldást azon erős oszlopok egyikévé, amelyek az új Jugoszlávia épül.

Továbbá új államépületünk alapjának szilárdságát a szociális kérdés helyes megoldása is képezi. Azé a kérdése, amely Jugoszlávia munkásosztályát érinti: nagyobb munkabérek, fizetett évi szabadság stb. Egyszóval az állam gondoskodása a munkásokról, amellyel biztosítja számukra az emberhez méltó életet, s amelyhez teljes joguk van. A munkáskérdés ilyen megoldását is csak az az állam hajthatta végre, amely valóban demokratikus elveken nyugszik; új típusú demokrácia elvein, a népi demokrácia elvein. Másrészről Jugoszlávia munkásosztálya, amely éppen harca árán vívta ki jogait, meg is tudja majd becsülni vívmányait. Ezért is az új népállamnak, Jugoszláviának legszilárdabb oszlopai közé tartozik.

Az új Jugoszlávia egyik további szilárd alapja a parasztság, amelyre az államnak a legnagyobb gondot kell fordítania, de különösen annak legszámosabb rétegére, a szegény-parasztságra. Ezért államunk gyökeresen megoldotta az agrárkérdést. A szegény és középparasztságról, valamint általában a parasztságról való gondoskodás abban áll, hogy az állam nagy erőfeszítéseket tesz, a parasztságnak a szükséges mezőgazdasági felszereléssel, gépekkel, vetőmaggal, gyáripari termékekkel; valamint az elemi csapásoktól sújtott vidékek kenyérrel és más élelmiszerekkel való ellátása. Ez a gondoskodás, a fejlődés biztos kilátásai, a reménytelen, magárahagyottság helyett, a parasztságot az új Jugoszláviához köti és gazdasági és minden más tekintetben erőssé teszi.

Következésképpen mindez demokráciánknak a való demokrácia, új típusú demokrácia, népi demokrácia jellegét adja. Nem forma szerinti demokrácia, mint a nyugati demokrácia, hanem tartalma, anyagi tartalma szerinti demokrácia.

Midőn az egész világ előtt tisztán látszott, hogy Jugoszláviában a haladó demokratikus erő, t. i. a nép győzött, a nép túlnyomó többsége; hogy a nép nemcsak a megszállók elleni, hanem a hazai árulók elleni háborújában is győzött és ezzel a győzelmével lehetővé tette az új Jugoszlávia megteremtését, annak új társadalmi rendszerét, hogy a nép

óriás sikerrel valósítja meg régi vágyát, — akkor elkezdődött a legkülönbözőbb reakciók ordítószása, nem csupán hazánkban, hanem külföldön is, különösen Amerikában, Angliában stb. Azt kiabálták, hogy Jugoszláviában nincs demokrácia, hogy Jugoszláviában diktatura van, hogy csak egypárt-rendszer létezik, hogy nincs meg az u. n. négy szabadságjog, hogy nincs sajtószabadság stb., stb. Az új Jugoszlávia elleni dühödő rágalmazó hadjáratnak természetesen meg vannak a maga okai, csak azt az álláspontot kell figyelemmel kísérnünk, amelyet Churchill, Hearst, Hoover és a hasonló reakciók egész serege képvisel. Természetesen neveltséges volna részükről az új, valóban demokratikus Jugoszláviáról dicshimnuszokat elvárni. Éppen ez az ordítózás és dühödő rágalomhadjárat, melyet különösen a külföldi reakciós sajtóban látunk, bizonyítja azt, hogy népeink helyes úton haladnak. Ez a dühödő ordítózás sokban hasonlít a kutyanak a holdra való ugatásához, amely az ugatás ellenére is tovább megy útján.

Fentebb röviden vázoltuk, hogy miben áll a mi demokráciánk. Azonban abból kiindulva, hogy a különböző nyugati országokban mit értenek demokrácia alatt, egy ilyen cikk keretében lehetetlen megmondani, hogy mi az u. n. nyugati demokrácia vagy jobban mondván »nemdemokrácia«. Erről könyveket kellene írni, amelyeknek tartalma, ha azokat tárgyilagosan írnák meg, háborzongató lenne. Vegyük pl. Amerikát, ahonnan a különböző reakciók sokszor fenyegetések kíséretében kínálják demokráciájukat, négy szabadságjogukat, amelyek náluk valójában csak kiviteli cikkek és amelyeket ők maguk alig használnak. Ott még ma is, az u. n. demokraták négereket lincselnek s abban a demokráciában a sztrájk törést törvényesítették és a sztrájkokat a leggorombább eszközökkel, fegyveres bérencekkel verik szét. A munkásokat nem ezrével, hanem százezrével, milliószámra dobják ki a gvárakból az utcára, amikor szükségtelemmé váltak a profit-termelésre. Így bánnak el a munkásokkal a többi országokban is, ahol a nyugati típusú demokrácia uralkodik. Ebben a demokráciában a nagytőkés üzérkedők ezerszámra tették tönkre a farmerokat, elvéve tőlük sokszor erőszakkal is földjüket, persze áron alul; hol azért, hogy különböző építkezéseket hajthassanak végre, hol pedig azért, hogy a földet tőkés módon műveljék meg. Értsük meg, nem az országnak, a közösségnek érdekében, hanem különböző társaságok vagy egyes tőkésesek érdekében vették el a farmerektől a földet és tették a farmert proletárrá. Amerikában és a többi hasonló demokráciájú országban beszélnek a szabad sajtóról is. Milyen pl. a szabad sajtó Amerikában? Az egész fontos sajtó néhány tőkés társaság kezében van, amely a sajtót úgy irányítja, hogy a tőkés oligarchia a reakció érdekeinek leginkább megfelelő módon írjon. Megengedik néha, hogy egy-egy cikk az igazság színezetével jelenjék meg, de csak akkor, hogy ha az hasznot hoz, ha szenzáció, mert a szenzáció hasznot hoz. Ebben a demokráciában a legkülönbözőbb rágalmak és az egymásnak ellentmondó hazugságok magírása mindennapi és nem erkölcsstelen. Természetesen nálunk nem létezhetik az erkölcsstelen sajtószabadsága, de igenis létezik a tárgyilagosság sajtószabadsága. Az a helyzet, amely az amerikai sajtószabadságot jellemzi, fennáll a többi nyugati demokráciánál is.

Sokszor szemünkre vetik az u. n. egypárt rendszert, amely állítólag nálunk létezik, holott tudvalevő, hogy a Népfront egyesíti a különböző pártok híveit, akik azért egyesültek, hogy egységes programot valósítsanak meg. És éppen a népek ez az egysége bántja úgy a hazai, mint

a külföldi reakciót. Ez az egység bántja az u. n. nyugati demokráciákat, akik azt szeretnék, ha nálunk a többpárt rendszer léteznék, amelyben különböző pártok és pártocskák marakodnának egymással és megte-remtenék azt az alkalmas terepet, amelyben a nyugati demokráciák különböző harcosai kihasználva a zavaros helyzetet, biztosíthatnák imperialista kizsákmányukat. Éppen ez az, ami ezeket az urakat legjobban égeti és dühbe kergeti. Dehát mit csináljunk? Népünk nem akarja többé úgy, nem akar másokért dolgozni, nem akarja, hogy az ország gazdagsága olcsón vándoroljon külföldre, nem akarja, hogy a külföldi tőkésék, különböző pártvezetők megvesztegetése árán kihasználják hazánkat. Né-
dünk nem akar tovább kilátástalanul nyomorogni.

Ránk fogják továbbá, hogy Jugoszláviában egy párt diktatúrája van, a Kommunista Párté. Egyszóval, hogy Jugoszláviában nincs demokrá-cia, hanem diktatúra. Hadd lássuk, hogyan állunk ebben a kérdésben mi és hogy állnak ők.

A diktatúrának több faja van. Volt már a történelemben, sőt van az úgy ma is más egyes helyeken, hogy egyesek ráerőszakolták aka-ratukat a népre és fenntartották diktatúrájukat, sőt fegyveres erővel ma is fenntartják. Ez lehetséges volt a hűbéri korban és lehetséges ma is a tőkés országokban. Az ilyen diktatúrák rendszerint a különböző nagytőkés csoportok és imperialista hatalmak segítségét élvezik, azokét, akiknek ezek a diktatúrák imperialista céljaik megvalósításában segít-ségükre vannak. Pl. Spanyolországban már évek óta fennáll a fasiszta diktatúra, élén Franco tábornokkal. Hitler és Mussolini szövetségeseivel, tehát az Egyesült Nemzetek ellenségével, Francót még ma is támogat-ják különböző imperialista hatalmak, mert ez azok tőkés köreinek ér-dekében áll.

Van olyan diktatúra is, mely arra szolgál, hogy fenntartsa a túlélt társadalmi rendszert. Ezek a diktatúrák demokratikus ruhába öltözköd-nek. Ilyenek a nagy finánctóke imperialisztikus, illetve hódító célú dik-tatúrái. Ilyen diktatúrák vannak az összes nagytőkés országokban, sőt egyes kicsinyekben is. Különböző kis népeket fenyegetnek; megkísérlik, hogy azokat rabságba ejtsék és földjüket gvarmatossááá változtassák; meg-kísérlik, hogy fegyveres erővel szerezzék meg a piacokat túltelített iparuk számára, stb. Ezek ma a fasiszta diktatúrákon kívül a legveszé-lyesebbek, mert különböző eszközökkel élnek, kezdve a legdurvább pro-vokációktól a legravaszabb politikai és diplomáciai mesterkedésekig, mint pl. »gondoskodás a jólétről és szabadságról« bizonyos kis népek-
kel szemben, amelyekkel nem köti össze őket semmi más, mint az a vágv. hogy ezeket az országokat gvarmatossítsák, jobban mondva, hogy őket leplezve kizsákmányvohassák.

Van haladó diktatúra is, azzal a célzattal, hogy megvalósítsa az emberiség haladó eszméit a legszélesebb néptömegek érdekében. Ez a proletárdiktatúra, a nép óriás többségének diktatúrája, a kizsákmányvó osztály kisebbsége fölött. Ilyen diktatúra szükséges volt a nagy Októ-beri Forradalomban, hogy Marx, Engels, Lenin és Sztalin eszméi tőké-
letesen megvalósuljanak és hogy meg lehessen őrizni a nagy Októberi Forradalom vívmányait az új, nagy munkás ország ellenségeinek tá-madásai ellen.

Az új Jugoszlávia ellenségeinek fecsegése, a mi országunkban levő diktatúráról tisztán propagandisztikus jellegű. Célja az, hogy más or-
szágok kispolgári tömegeit megfélemlítse, mert az új Jugoszlávia nép-szerúsége igen nagy. Ha a reakciós urak diktatúrának tekintik azt, ha

nálunk szigorúan büntetik árulásukért a háborús bűnösöket és azokat, akik a megszállókkal együttműködtek, akkor nincsen igazuk, mert minden ország a törvény szerint bünteti az árulókat. A különbség csak abban van, hogy ki hogyan bünteti őket. Van ahol szigorúan büntetik, pl. nálunk, van ahol enyhéen büntetik őket, egyes országokban pedig a háborús bűnösöket egyenesen felmentik, mert ezt diktáliák ezen országok uralkodó tőkés köreinek érdekei. Ha a reakciós urak diktaturának tekintik azt, ha mi nem engedjük meg egy maroknyi világi vagy egyházi reakciónak, hogy szétrombolja a nagy Felszabadító Harc vívmányait, hát akkor legyen diktatura. Ez azonban népi diktatura, mert a nép 96%-t képviseli, 96% diktaturája 40% felett, ami annyit jelent, hogy ez a legigazibb népi demokrácia.

A nagy Szovjetszövetség létezése, mely a legelőrehaladottabb társadalmi rendszerrel rendelkezik, ennek a rendszernek óriási sikerei, melyek rövid idő alatt valósultak meg a társadalmi munka minden terén, azok a feltételek, melyek a nagy szocialista ország kiépítésének gazdag tapasztalatainak alakulnak, lehetővé tették, hogy a széles dolgozó tömegek más országokban is rádöbbenjenek, hogy nemcsak szükséges, hanem lehetséges is minden országban külön-külön megvalósítani a jobb és igazságosabb társadalmi rendszert. Az út azonban, mely ehhez a célhoz vezet, nem kell és nem is lehet mindenütt ugyanaz, amelyen a nagy Októberi Forradalom haladt. Ezt a kérdést dogmatikusan feltenni nem lenne marxista és nem dialektikus. Ezeknek az utaknak lehetnek közös érintkezési pontjaik és meg is vannak azok, azonban minden ország beisé fejlődésének sajátos feltételei és jellegzetességei meghatározzák annak az útnak sajátos irányát is, amelyen haladva megvalósul a jobb társadalmi rendszer: az adott esetben pl. nálunk a valódi népi demokrácia kiépítésének útja.

Népeink a régi Jugoszláviában szerzett rossz tapasztalatokból tanultak, s ugyanakkor a nagy Októberi Forradalomból, annak fejlődéséből és a nagy szocialista ország fejlődéséből tapasztalatokat nyertek és mindiárt a kezdet kezdetén, minden halogatás nélkül, magukévá tették az új Jugoszlávia megalkotásának eszméjét.

Ezeknek az eszméknek a megvalósításáért folyó fegyveres harc, a Felszabadító Háborúban zajlott le, a megszállók elleni harcban s ezzel egyidejűleg a régi rendszer képviselői elleni harcban, akik a megszállók szövetségesei voltak. Ezek az eszmék tehát forradalmi úton valósultak meg, tömörded üldözattal, országunk népeinek rengeteg vére árán, de ennek a forradalmi útnak meg van a maga sajátossága, mert rendkívüli körülmények között bontakozott ki, Jugoszlávia népeinek nagy többsége már akkor tudta, hogy mit akar és hozzálátott elgondolásainak megvalósításához.

A meghatározott új társadalmi rend és annak alkotmányos és törvényes megformálása felé vezető út sajátossága abban áll, hogy népeink 96 százalékos hatalmas többséggel, a háború befejezése után a legrövidebb időn belül a Szövetségi Alkotmányozó Nemzetgyűlés választásain és a Népszkupstinában hozott egyhangú döntés alapján meghatározták az ország belső formáját, illetve befejezték az új Szövetségi Jugoszláv Népköztársaság államépületét.